

RIKSDAGENS SVAR 68/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om mätning av virke

Ärende

Regeringen har till 2012 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lag om mätning av virke (RP 192/2012 rd).

Beredning i utskott

Jord- och skogsbruksutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (JsUB 4/2013 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lag:

Lag

om mätning av virke

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att trygga tillförlitligheten hos mätresultaten samt de metoder och de instrument som används vid mätning av oförädlat virke.

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på kvantitetsmätning av oförädlat virke för bestämmande av försäljningspriser, löner som betalas enligt mängden utfört arbete eller entreprenadsummor eller andra ersättningar, om inte annat föreskrivs i 3 §.

Lagen tillämpas också på kvalitetsmätning, om kvaliteten används som fördelningsgrund för tillvärdet olika sortiment av oförädlat virke.

Vid mätning av oförädlat virke som exporteras eller importeras tillämpas denna lag endast i fråga om kraven på mätinstrumenten. Denna lag tillämpas dock i sin helhet på överlåtelsemätning i Finland av kvantiteten av oförädlat virke vid export, när exportören köper virket av en

- 1) fysisk person,
- 2) näringsidkare med jord- och skogsbruk som huvudsyssla,
- 3) sammanslutning av fysiska personer, ett dödsbo eller en annan med dessa jämförbar sammanslutning,
- 4) kommun,
- 5) församling,
- 6) samfällad skog eller
- 7) stiftelse.

Denna lag tillämpas på mätning av oförädlat virke endast i fråga om kraven på mätinstrumenten.

ten, om den mätstorhet som eftersträvas är energiinnehållet eller värmevärdet.

På vägning av virke med ickeautomatiska vågar tillämpas lagen om mätinstrument (707/2011).

3 §

Frågor som avtalas särskilt

Vid sådan överlåtelsemätning som sker inom en koncern eller ett företag eller mellan dessa eller vid mätning i samband med storskalig terminal-, omlastnings-, flisnings- eller transport-entreprenad får parterna i mätningen avtala om att de inte beaktar den största tillåtna avvikelsen i mätresultatet enligt 13 §, de krav för olika kategorier av mätmetoder som avses i 14 § och egenkontrollen enligt 17 och 18 §. Denna rätt att ingå avtal gäller inte

- 1) kommuner,
- 2) församlingar,
- 3) samfälliga skogar,
- 4) stiftelser,
- 5) näringsidkare med jord- och skogsbruk som huvudsyssla,
- 6) sammanslutningar av fysiska personer, dödsbon eller andra med dessa jämförbara sammanslutningar.

Ett avtal enligt 1 mom. om överlåtelsemätning mellan företag ska innehålla en beskrivning av den mätmetod som används och hur den avviker från de bestämmelser som avses i 1 mom. samt hur tillförlitligheten i mätningen ska säkerställas.

I mätningar som avses i 1 mom. ska mätinstrumenten uppfylla kraven i och användas i enlighet med denna lag.

Närmare bestämmelser om innehållet i den beskrivning som avses i 2 mom. får vid behov utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *oförädlad virke* virkessortiment som framställts av stamvirke, bark, kvistar, stubbar och rötter genom kapning, flisning, krossning eller på något annat motsvarande sätt och som inte har förädlats till ett annat virkessortiment genom sågning, svarvning eller mekaniskt eller genom kemisk behandling eller på något annat motsvarande sätt, samt industriflis och sågspånspartier som uppgår till över 20 kubikmeter löst mått,

2) *mätning av virke* mätning av kvantitet, fördelningsgrund och kvalitet för oförädlad virke för bestämmande av försäljningspris (*överlåtelsemätning*), lön som betalas enligt mängden utfört arbete (*arbetsmätning*) eller bestämmande av entreprenadsummor eller andra ersättningar (*entreprenadmätning*),

3) *kvalitetsmätning* sortering av virke enligt kvalitet, okulär bestämning av kvaliteten eller direkt mätning av kvaliteten enligt vedens egenskaper,

4) *grundmätning* en överlåtelse-, arbets- eller entreprenadmätning som utförs av parterna i en mätning,

5) *fabriksmätning* en grundmätning som sker på en särskild mätstation, förädlingsplats eller terminal, där mätning utförs regelbundet och i stor omfattning med mätinstrument av permanent karaktär,

6) *officiell mätning* en överlåtelse-, arbets- eller entreprenadmätning som på begäran av en part i mätningen utförs av en officiell mätare samt myndighetsbeslut i samband med en sådan mätning och åtgärder som behövs vid mätningen,

7) *inspektionsmätning* kontroll som förrättas av en officiell mätare på eget initiativ eller på begäran av en fabriksmätare och som hänför sig till ett mätinstrument, en mätmetod eller ett förfarande som används vid fabriksmätningen,

8) *säljare* den som överlåter virke eller avverkningsrätt,

9) *köpare* den som tar emot virke eller förvärv avverkningsrätt,

10) *arbetstagare* en arbetstagare enligt arbetsavtalslagen (55/2001),

11) *arbetsgivare* en arbetsgivare enligt arbetsavtalslagen,

12) *entreprenör* en aktör som får ersättning enligt kvantiteten av det virke som entreprenaden gäller,

13) *entreprenadgivare* en aktör som betalar ersättning enligt kvantiteten av det virke som entreprenaden gäller,

14) *fabriksmätare* en sammanslutning eller en näringsidkare som utför fabriksmätning,

15) *part i en mätning* en aktör enligt punkterna 8—14 som berörs av mätresultatet av en virkesmätning,

16) *mätmetod* en allmänt beskriven logisk följd av åtgärder genom vilka mätningar utförs,

17) *mätinstrument* ett instrument som används för mätning och som används ensamt eller tillsammans med en eller flera tilläggsanordningar,

18) *mätning* en följd av åtgärder genom vilka värdet av en eller flera storheter bestäms,

19) *tillförlitligheten hos en mätning* en egenkap som beskriver säkerheten vid förrättande av mätning och avser mätnoggrannheten, funktionssäkerheten och underhållssäkerheten,

20) *mätnoggrannhet* graden av överensstämmelse mellan ett uppmätt värde och det verkliga värdet för en storhet.

2 kap.

Organisationer och myndigheter inom virkesmätningen

5 §

Ministerium

Den högsta ledningen och styrningen vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag handhas av jord- och skogsbruksministeriet.

6 §

Skogsforskningsinstitutet och de officiella mätarna

Skogsforskningsinstitutet sköter forsknings- och utvecklingsuppgifterna enligt denna lag. Institutet ger på begäran av jord- och skogsbruksministeriet utlåtanden i frågor som gäller virkesmätning.

Vid Skogsforskningsinstitutet finns officiella mätare vars uppgift är att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag, förrätta inspektionsmätningar och genom en officiell mätning lösa tvister som gäller mätning av virke. Till de officiella mätarnas uppgifter hör också att ge råd i frågor som rör virkesmätning.

7 §

Virkesmättningsdelegationen

Inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde finns en virkesmättningsdelegation som består av representanter för de viktigaste intressentgrupperna inom virkesmättningsbranschen. Delegationen har till uppgift att ge utlåtanden, föreslå åtgärder för utvecklande av virkesmätningen samt främja och upprätthålla god praxis inom virkesmätningen. Delegationen kan för Skogsforskningsinstitutet lägga fram förslag om justering av omräkningstal enligt 14 § 3 mom.

Närmare bestämmelser om virkesmättningsdelegationens sammansättning och vad som ingår i dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Virkesmättningsnämnden

Virkesmättningsnämnden, nedan *mättningsnämnden*, är första besvärinstans i ärenden som gäller virkesmätning och behandlar ärenden som med stöd av denna lag överförs till nämnden. Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter mättningsnämnden för en period på fyra år efter att ha hört virkesmättningsdelegationen.

9 §

Mättningsnämndens sammansättning

Till mättningsnämnden hör två permanenta medlemmar, av vilka den ena är ordförande, och högst sex alternerande expertmedlemmar. De permanenta medlemmarna har vardera en personlig ersättare. Vad som i denna lag föreskrivs om mättningsnämndens permanenta medlemmar gäller också de personliga ersättarna.

Officiella mätare och medlemmarna i virkesmättningsdelegationen får inte vara medlemmar i mättningsnämnden. Den som är anställd hos Skogsforskningsinstitutet får inte vara permanent medlem i mättningsnämnden.

10 §

Behörighetsvillkor för officiella mätare och medlemmar i mättningsnämnden

Officiella mätare, ordföranden i mättningsnämnden och dennes personliga ersättare samt de alternerande expertmedlemmarna i mättningsnämnden ska vara finska medborgare som är väl insatta i virkesmätning och för vilka intressebevakare inte har förordnats, vilkas handlingsbehörighet inte har begränsats och som inte är försatta i konkurs.

Mättningsnämndens ordförande och dennes ersättare ska ha för uppgiften lämplig högre högskoleexamen och den andra permanenta medlemmen och dennes ersättare ska ha en annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

11 §

Domaransvar och jäv för officiella mätare och medlemmar i mättningsnämnden

Officiella mätare och medlemmarna i mättningsnämnden handlar under domaransvar. En officiell mätare och en medlem i mättningsnämnden ska innan han eller hon tillträder sitt uppdrag avlägga domared eller avge domarförsäkran vid en tingsrätt, om han eller hon inte har gjort det tidigare. En medlem i mättningsnämnden

kan avlägga domared eller avge domarförsäkran även inför den medlem som är ordförande för nämnden. Bestämmelser om domared och domarförsäkran finns i övrigt i 1 kap. 6 a och 7 § i rättegångsbalken.

På jäv för en officiell mätare och för permanenta medlemmar i mättningsnämnden tillämpas vad som föreskrivs om domarjäv.

De alternerande expertmedlemmarna ska vara oavhängiga med hänsyn till det ärende som behandlas.

12 §

Befrielse från medlemskap i mättningsnämnden

För medlemmarna i mättningsnämnden gäller i fråga om deras rätt att kvarstå i sitt uppdrag vad som bestäms om innehavare av domartjänst.

Jord- och skogsbruksministeriet befriar, trots 1 mom., en medlem i mättningsnämnden från dennes uppdrag, om medlemmen anhåller om befrielse eller utses till medlem i virkesmättningsdelegationen eller till officiell mätare eller i fråga om permanenta medlemmar i nämnden om de anställs av Skogsforskningsinstitutet.

3 kap.

Kategorier av mätmetoder samt mätmetoder och mätinstrument

13 §

Mätnoggrannhet

Mätnoggrannheten ska vara ändamålsenlig och tillräcklig. Detta anses uppnått när mätresultatets avvikelse från ett referensvärde inte överskrider den största tillåtna avvikelse som har bestämts för mätningen. På storleken av den största tillåtna avvikelsen inverkar virkespartiets storlek, mätmetoden och den kategori av mätmetoder den tillhör samt virkessortimentet.

Mätningen får inte innehålla betydande systematiska fel, som vid upprepade mätningar är till sin natur likartade. Den slumpmässiga variationen i mätresultaten måste hålla sig inom gränser som

är typiska för mätmetoden, så att den största tillåtna avvikelser inte överskrids.

Bestämmelser om hur tillförlitligheten och den största tillåtna avvikelser hos en mätning ska anges samt om storleken av den största tillåtna avvikelser för mätmetoder och kategorier av mätmetoder utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

14 §

Kategorier av mätmetoder

De mätmetoder och mätinstrument som används vid virkesmätning ska grunda sig på någon av följande kategorier av mätmetoder:

1) mätning av virkets fysiska dimensioner och egenskaper eller tyngd samt olika beräkningsmetoder som baserar sig på dessa mätningar och med hjälp av vilka man får det slutliga mätresultatet,

2) metoder enligt 1 punkten, där måttenheten i mätresultatet omvandlas till en annan med hjälp av ett omräkningstal som bestämts med hjälp av stickprov,

3) metoder enligt 1 punkten, där måttenheten i mätresultatet omvandlas till en annan med hjälp av ett allmänt omräkningstal.

Närmare bestämmelser om de kategorier av mätmetoder som avses i 1 mom. och de mätningar och beräkningsmetoder som ingår i dessa utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Föreskrifter om allmänna omräkningstal meddelas av Skogsforskningsinstitutet. Innan en sådan föreskrift meddelas ska institutet begära ett utlåtande om föreskriften av virkesmätning delegationen.

15 §

Krav på mätmetoder och mätinstrument

Den som planerar ett mätinstrument ska bestämma användningsområdet för olika mätmetoder samt deras innehåll och de beräkningssätt som ingår, så att mätningen kan uppfylla de krav på mätnoggrannhet som anges i 13 § och så att

mätningen är tillförlitlig i förhållanden som överensstämmer med det avsedda användningsområdet. Den som tillverkar mätinstrument ska genomföra tillverkningen så att dessa krav uppfylls. Tillförlitligheten hos en mätning ska medan mätinstrumentet används kunna säkerställas i enlighet med 17 §.

Mätmetoderna och mätinstrumenten ska ge mätresultat som grundar sig på enheter enligt det internationella enhetssystemet. Bestämmelser om måttenheter finns i lagen om måttenheter och mätnormalsystem (1156/1993). Mätresultaten ska vara metrologiskt spårbara.

Närmare bestämmelser om användningsområdet för olika kategorier av mätmetoder och för de mätmetoder och mätinstrument som hör till dem samt om innehållet i dessa och om utförande av de beräkningar och mätningar och säkerställande av tillförlitligheten hos mätningar som ingår i dessa samt om mätinstrumentens egenskaper utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Ansvar för att ett mätinstrument överensstämmer med kraven

Den som släpper ut ett nytt mätinstrument på marknaden för användning enligt denna lag svarar för att instrumentet uppfyller kraven i denna lag. Den som släpper ut mätinstrumentet på marknaden ska ange ett användningsområde för instrumentet enligt användningsförhållandena samt egenskaperna hos det virke som ska mätas. Med mätinstrumentet ska det följa uppgifter om tillverkaren, om den användning som instrumentet lämpar sig för och om hur det ska användas.

17 §

Säkerställande av tillförlitligheten hos en mätning

Den som utför en virkesmätning ska säkerställa mätningens tillförlitlighet genom egenkontroll och extern kontroll med tillhörande funktionskontroll av mätmetoden och de instru-

ment som används, samt kontroll av mätresultatet. Kontroll av mätresultatet genom mätning enligt referensmetoden krävs dock inte vid manuell mätning som utförs vid en väg och inte heller vid manuell mätning av flis, kross och andra virkessortiment som är tillverkade på motsvarande sätt.

Resultaten från kontrollen av de mätresultat som är föremål för egenkontroll och extern kontroll ska sparas i minst två år efter kontrollen. Parterna i en mätning har rätt att bekanta sig med mättingsförfarandet och resultatet av de kontroller som har betydelse för mätresultatet för det virkesparti som ska mätas, samt rätt att delta i kontrollerna enligt överenskommelse.

Om den största tillåtna avvikelsern överskrider vid en grundmätning, ska den faktor som orsakar felet avlägsnas utan dröjsmål.

När det gäller kontroller som utförs för att säkerställa tillförlitligheten ska sådana uppgifter sparas av vilka det framgår vem som har utfört kontrollen, när kontrollen utfördes, vilket resultat kontrollen gav och vilka åtgärder som har genomförts. Dokumentering och anteckningar får göras elektroniskt.

Närmare bestämmelser om hur säkerställandet av mätmetodernas och mätinstrumentens tillförlitlighet ska genomföras tekniskt och om de förfaranden som ska iakttas när den största tillåtna avvikelsern överskrider vid en grundmätning, utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 §

Egenkontroll

Egenkontrollen ska inbegripa uppföljning av ett mätinstrumentens funktion vid användning, kalibrering och inställning av instrumentet samt kontroll av mätresultaten och dokumentering av kontrollerna. Mätaren svarar för egenkontrollen. Genom kalibreringen bestäms mätvärdenas avvikelse från referensvärdet. Mätinstrumentet

måste ställas in enligt driftförhållandena och så att det ger rätt mätresultat efter kalibreringen.

Närmare bestämmelser om egenkontroll får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

19 §

Extern kontroll

Den externa kontrollen ska inbegripa en kontroll av mätresultatet som utförs av någon annan än mätaren själv. Till den externa kontrollen hör även den inspektionsmätning som avses i 6 kap.

Närmare bestämmelser om extern kontroll får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4 kap.

Mätning av virke

20 §

Mättingsförrättare

En överlåtelsemätning förrättas enligt vad som avtalas av säljaren eller köparen antingen tillsammans eller var för sig eller av någon annan aktör.

En arbetsmätning eller entreprenadmätning ska förrättas om lön eller annan ersättning betalas enligt den virkesmängd som hanteras. För en arbetsmätning svarar arbetsgivaren som också förrättar den, om inte något annat har överenskommit. Arbetsgivaren ska underrätta arbetstägaren om mättingsförrättningen på förhand. Vid entreprenadmätning ska entreprenören och entreprenadgivaren komma överens om vem som ska utföra mätningen.

Parterna i en mätning får komma överens om att överlåtelsemätningen ska ersätta en separat arbets- eller entreprenadmätning eller att en arbets- och entreprenadmätning ska ersätta en separat överlåtelsemätning.

21 §

Frågor som ska avtalas före en mätning

Innan en mätning inleds ska man avtala om

- 1) parterna i mätningen, vilka
- a) vid överlåtelsemätning är säljaren och köparen,
- b) vid arbetsmätning är arbetstagaren och arbetsgivaren,
- c) vid entreprenadmätning är entreprenören och entreprenadgivaren,
- 2) uppgifter som specificerar mätobjektet,
- 3) mätmetoden och mätaren,
- 4) vem som ska betala kostnaderna för mätningen,
- 5) måttenheten för volym, vikt eller enhetskvantitet.

22 §

Mätningshandling

Över en mättningsförrättning ska det upprättas en mätningshandling som innehåller de uppgifter som anges i 21 § samt adresserna för parterna i mätningen och det datum då handlingen är upprättad. I handlingen ska dessutom mätresultatet anges i måttenheten för volym, vikt eller enhetskvantitet. Vid fabriksmätning ska dessutom mätplatsen anges.

Vid entreprenadmätning ska entreprenören och entreprenadgivaren komma överens om hur resultatet av mätningen ska registreras. Till sitt innehåll ska registreringen motsvara den mätningshandling som avses i 1 mom.

Mätningshandlingen ska innehålla alla mätresultat som hänför sig till föremålet för den överenskomna mätningen. Vid avbrott i mättningsförrättningen får mätningshandlingen upprättas i delar som tillsammans ska omfatta hela föremålet för mätningen.

Landsbygdsverket har rätt att få en kopia av mätningshandlingen.

23 §

Avslutning av en mättningsförrättning och förvaring av mätningshandlingen

En mättningsförrättning anses vara avslutad när den mätningshandling som avses i 22 § 1 mom. och avser förrättningen har upprättats och sänts eller överlämnats till parterna i enlighet med 24 §.

En part i mätningen ska på begäran ge den andra parten förutom mätresultatet även de uppgifter utifrån vilka mätresultatet kan beräknas.

Uppgifterna i den mätningshandling som avses i 22 § 1 mom. ska förvaras i fem år efter det att mättningsförrättningen avslutades. För detta svarar den part som står för mättningskostnaderna.

24 §

Delfående av mätresultat

Parterna i mätningen anses ha fått del av mätresultatet när de har mottagit den mätningshandling som avses i 22 §. Mätningshandlingen kan överlämnas vid mättningsförrättningen, om parterna är närvarande. När mätningshandlingen sänds elektroniskt eller per brev, anses mottagaren ha fått kännedom om handlingen den sjunde dagen efter det att den sändes, om inte annat visas.

Den mätningshandling som avses i 22 § ska utan dröjsmål lämnas till den andra parten i mätningen.

25 §

Justering av mätresultatet vid entreprenadmätning

Om en entreprenör handlar i strid med avtal och underlåter att avhjälpa brister, får så mycket dras av från mätresultatet att avdraget motsvarar de entreprenadkostnader som entreprenadgivaren orsakas när det avtalsstridiga arbetsresultatet görs avtalsenligt.

Från mätresultatet får man dessutom dra av hela den virkeskvantitet som entreprenadgiva-

ren inte kan tillgodogöra sig på grund av arbete som utförts i strid med avtalet eller de anvisningar som entreprenadgivaren gett.

Om den virkeskvantitet som avses i 1 eller 2 mom. även ligger till grund för betalning av lön eller annan ersättning till en tredje part, får ett avdrag inte göras från mätresultatet när lönen eller ersättningen till en tredje part bestäms.

26 §

Behandling och flyttning av virke före delfående av mätresultat

Köparen, arbetsgivaren eller entreprenadgivaren eller den som befullmäktigats av dem får behandla och flytta virket innan parterna har fått del av mätresultatet, om en överenskommelse om detta ingår i villkoren för avtalet om virket och när mätaren har registrerat de uppgifter som behövs för upprättande av en mätningshandling enligt 22 §.

Om parterna i mätningen har avtalat om en mätmetod där mätningen sker på en annan plats än avverknings- eller behandlingsplatsen för virket, får virket flyttas till mätplatsen innan uppgifterna har registrerats. Mätpartiet i fråga ska då hållas åtskilt från annat virke tills uppgifterna har registrerats.

Virket får inte behandlas eller flyttas från mätplatsen förrän parterna har fått del av mätresultatet enligt 24 § om parterna har kommit överens om detta.

5 kap.

Officiell mätning

27 §

Lösning av tvister

Tvister som gäller mätning av virke ska i första hand lösas mellan parterna i mätningen. Om parterna inte kan nå enighet i tvister som gäller mätningen, får en part ansöka om officiell mätning för att lösa tvisten.

Vid officiella mätningar iakttas förvaltningslagen (434/2003), om inte annat föreskrivs nedan.

28 §

Förutsättningar för en officiell mätning

När en part i en mätning har begärt en officiell mätning ska en sådan förrättas, om

1) parterna är oense om det mätresultat som avses i 22 § eller om någon faktor som inverkar på mätresultatet,

2) parterna är oense i frågor som har avtalats enligt 21 §, eller

3) en av parterna inte deltar i mättingsförrättningen på överenskommet sätt.

En officiell mätning kan förrättas under förutsättning att en part i mätningen har framfört en begäran om officiell mätning senast 14 dagar efter det att parten har fått del av mätresultatet enligt 24 §.

Mätresultatet anses vara slutgiltigt om en begäran om officiell mätning inte har framförts enligt 2 mom.

29 §

Inledande av en officiell mätning

En part i en mätning som ansöker om officiell mätning ska sända sin ansökan till registratörskontoret vid Skogsforskningsinstitutet per brev eller elektroniskt.

Ansökan ska innehålla följande uppgifter eller kopior av originaldokument:

1) parternas namn och kontaktuppgifter,

2) det avtal som mätningen baserar sig på eller de delar av avtalet som är väsentliga för mätningen,

3) mätningshandlingen, om en sådan redan har upprättats,

4) en utredning om den omständighet i mättingsförrättningen eller mätresultatet som orsakat tvisten,

5) en utredning om när den part som ansöker om officiell mätning har fått del av mätresultatet.

När en officiell mätning har inletts ska den officiella mätaren underrätta parterna om detta. Den officiella mätaren ska påbörja den officiella mätningen utan dröjsmål. Om den officiella mätningen inbegriper en mättningsförrättning, ska den officiella mätaren informera parterna om tidpunkten för denna.

Såväl den part som har begärt en officiell mätning som den andra parten ska bistå den officiella mätaren och lämna de uppgifter om ärendet som denne behöver.

30 §

Förrättande av en officiell mätning

En officiell mätning ska gälla den omständighet som anges i begäran. Gäller oenigheten en bestämd fas i mättningsförrättningen eller en bestämd faktor i mätresultatet, ska den officiella mätningen avgränsas till denna fas eller faktor, annars ska den officiella mätningen gälla hela mättningsförrättningen.

Om det mätparti som tvisten gäller kan mätas på nytt, ska den officiella mätningen förrättas enligt den mätmetod som parterna har kommit överens om för mätpartiet, den mätmetod som närmast motsvarar denna eller en noggrannare mätmetod. Kan mätpartiet inte mätas på nytt, ska den officiella mätningen genomföras som dokumentgranskning.

Den mätmetod som används vid mätningen, mätinstrumenten och användningen av dem ska uppfylla kraven i denna lag. Virkeskvaliteten ska bestämmas eller virket sorteras i enlighet med avtalsvillkoren för mätpartiet i fråga.

I fråga om samma mätparti kan en officiell mätning förrättas endast en gång i dess helhet eller separat för varje faktor som den officiella mätningen gäller.

Bestämmelser om hur en officiell mätning ska genomföras i praktiken får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Ministeriet ska höra virkesmättningsdelegationen innan förordningen utfärdas.

31 §

Mätprotokoll och beslut vid officiell mätning

Den officiella mätaren ska utan dröjsmål upprätta ett mätprotokoll, där mätaren antecknar resultatet av mätningen och en motivering till sin lösning på tvisten.

Om en officiell mätning gäller ett mätparti som inte längre kan specificeras, ska den officiella mätarens beslut innehålla ett utlåtande om mätmetoden och mätinstrumenten och hur de använts. I beslutet kan den officiella mätaren ta in en bedömning av mätresultatet.

Den officiella mätaren får avgöra ett ärende som lämnats över till honom eller henne för behandling till nackdel för vilkendera parten i mätningen som helst.

32 §

Delgivning och arkivering av den officiella mätarens mätprotokoll

Mätprotokollet ska delges parterna i enlighet med 59 § i förvaltningslagen.

Den officiella mätaren ska också skicka en kopia av mätprotokollet till mättningsnämndens ordförande och till jord- och skogsbruksministeriet.

Originalprotokollet arkiveras vid Skogsforskningsinstitutet.

33 §

Överföring av ett ärende som varit föremål för officiell mätning till mättningsnämnden

Den officiella mätaren ska omedelbart fatta beslut om att överföra ett ärende som varit föremål för en officiell mätning till mättningsnämnden, om ett fel i mätningen inte rättas trots ett föreläggande enligt 40 § 1 mom. av den officiella mätaren och beslutet inte har kunnat förenas med hot om avbrytande eller vite på det sätt som avses i 41 § 1 mom.

6 kap.

Inspektionsmätning av en fabriksmätning

34 §

Anmälan om fabriksmätning

Innan fabriksmätning inleds ska fabriksmätaren lämna registratörskontoret vid Skogsforskningsinstitutet en mätplatsspecifik anmälan på en blankett som är fastställd av Skogsforskningsinstitutet. Av denna anmälan ska följande uppgifter framgå:

- 1) fabriksmätarens namn och kontaktuppgifter samt mätplatsen,
- 2) mätmetoden och mätinstrumenten som används på mätplatsen,
- 3) tidpunkten då mätningen inleds,
- 4) mätresultatets ändamål: överlåtelse-, arbets- eller entreprenadmätning.

Om det sker en ändring i någon av de uppgifter som avses i 1 mom., ska fabriksmätaren utan dröjsmål skicka en anmälan om detta till registratörskontoret vid Skogsforskningsinstitutet.

35 §

Inspektionsmätning

De officiella mätarna ska förrätta inspektionsmätningar av fabriksmätningar på mätplatserna i den omfattning det behövs för tillsynen över fabriksmätningarna. Syftet med en inspektionsmätning är att utreda om kraven i denna lag iakttas.

En inspektionsmätning ska förrättas så att fabriksmätningen inte störs i onödan. Om fabriksmätaren vid en inspektionsmätning inte kan framlägga alla dokument som den officiella mätaren begär, ska dokumenten sändas utan dröjsmål. En inspektionsmätning kan vid behov förrättas utan att fabriksmätaren informeras på förhand.

Närmare bestämmelser om förrättning av inspektionsmätningar får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Ministeriet ska höra virkesmättningsdelegationen innan förordningen utfärdas.

36 §

Fel i en fabriksmätning

Det finns ett fel i en fabriksmätning om det vid en inspektionsmätning konstateras att

1) mätnoggrannheten inte motsvarar de krav på olika mätmetoder och kategorier av mätmetoder som föreskrivs i 13 och 14 § eller med stöd av dem,

2) det finns en sådan brist i mätmetoderna, mättningsverksamheten, mätinstrumenten eller användningen av mätinstrumenten som inverkar väsentligt på mätnoggrannheten,

3) ett mätinstrument inte stämmer överens med kraven i 15 §, eller

4) tillförlitligheten i mätningen inte har säkerställts på det sätt som avses i 17 §.

Det finns ett fel i mätningen också om ett avtal enligt 3 § har ingåtts och det vid en inspektionsmätning konstateras att mätningen inte har förrättats i enlighet med avtalet.

37 §

Protokoll över en inspektionsmätning

Över en inspektionsmätning ska det upprättas ett protokoll, i vilket följande uppgifter ska antecknas:

- 1) tid och plats för inspektionsmätningen,
- 2) namnet på den fabriksmätare vars verksamhet inspektionsmätningen gäller,
- 3) observationer om fabriksmätningens noggrannhet och om säkerställande av dess tillförlitlighet,
- 4) den officiella mätarens beslut om inspektionsmätningen.

Om den officiella mätaren vid inspektionsmätningen har konstaterat ett fel enligt 36 §, ska han eller hon i sitt beslut enligt 1 mom. ta in ett utlåtande om tiden innan felet upptäcktes. I utlåtandet kan det ingå en rekommendation till parterna i mätningen om att rätta mättningsresultatet.

Bestämmelser om protokoll över inspektionsmätningar och de uppgifter som ska införas i protokollen får utfärdas genom förordning av

jord- och skogsbruksministeriet. Ministeriet ska höra virkesmättningsdelegationen innan förordningen utfärdas.

38 §

Delgivning och arkivering av protokoll över inspektionsmätningar

Den officiella mätaren ska skicka en kopia av protokollet över en inspektionsmätning till fabriksmätaren inom sju dagar efter inspektionsbesöket eller efter det att den officiella mätaren har mottagit de dokument som avses i 35 § 2 mom.

Protokollet ska delges fabriksmätaren i enlighet med 59 § i förvaltningslagen.

Originalprotokollet arkiveras vid Skogsforskningsinstitutet.

39 §

Överföring av ett ärende som varit föremål för inspektionsmätning till mättningsnämnden

Den officiella mätaren ska omedelbart fatta beslut om att överföra ett ärende som varit föremål för inspektionsmätning till mättningsnämnden, om

1) ett fel som har konstaterats i fabriksmätningen inte rättas och fabriksmätningen fortsätter trots ett föreläggande av den officiella mätaren enligt 40 § 2 mom., eller

2) den officiella mätaren och fabriksmätaren är oense om felet i fabriksmätningen eller den rättelse av mätresultatet som den officiella mätaren har rekommenderat eller om någon annan omständighet som har betydande inverkan på fabriksmätningen.

Om det i 1 mom. 1 punkten är fråga om att det mätresultat som avses i 22 § 1 mom. inte kan verifieras, ska det i den officiella mätarens beslut ingå ett förslag till mättningsnämnden om att mättningsverksamheten ska avbrytas.

7 kap.

Administrativa tvångsmedel, förbud och påföljder

40 §

Föreläggande om att avhjälpa fel och rätta mätresultat

En officiell mätare som vid en officiell mätning upptäcker ett fel ska i sitt beslut förelägga mätaren att avhjälpa felet som specificerats i föreläggandet och vid behov rätta mätresultatet inom utsatt tid och på det sätt som anges i beslutet. Föreläggandet om rättelse av mätresultat kan innehålla ett åläggande att rätta mätresultatet för mätpartiet bakåt i tiden ända tills det kan fastställas att inga mätfel har gjorts.

En officiell mätare som vid en inspektionsmätning upptäcker ett fel enligt 36 § ska i sitt beslut förelägga fabriksmätaren att avhjälpa felet som specificerats i föreläggandet och vid behov rätta mätresultatet inom utsatt tid och på det sätt som anges i beslutet, i fråga om de virkespartier som har mätts efter det att felet upptäcktes men innan felet avhjälpes.

Mättningsnämnden kan utfärda ett föreläggande om att ett fel ska avhjälpas och att mätresultatet ska rättas på angivet sätt och inom utsatt tid. Mättningsnämnden kan även utfärda ett föreläggande om att ett fel i en fabriksmätning ska avhjälpas och mätresultatet rättas på angivet sätt och inom utsatt tid i fråga om de virkespartier som har mätts efter det att felet upptäcktes men innan felet avhjälpes.

41 §

Hot om avbrytande och vite

En officiell mätare får förena ett föreläggande enligt 40 § 1 mom. om att avhjälpa fel med hot om avbrytande eller med vite, om det mätresultat som avses i 22 § 1 mom. inte kan verifieras eller mätaren inte har korrigerat sin verksamhet i enlighet med resultaten av egenkontrollen. Vite eller hot om att avbryta verksamheten får

inte förenas med beslut som gäller fabriksmätning.

Mättningsnämnden får förena ett föreläggande enligt 40 § 3 mom. om att avhjälpa fel med hot om avbrytande eller med vite, om det mätresultat som avses i 22 § 1 mom. inte kan verifieras, mätaren inte har korrigerat sin verksamhet i enlighet med resultaten av egenkontrollen eller om de fel som specificerats i den officiella mätarens eller mättningsnämndens föreläggande inte har avhjälpits inom utsatt tid.

Ett hot om att avbryta mättningsverksamheten som föreläggs av en officiell mätare eller av mättningsnämnden kan verkställas eller vite dömas ut trots att det beslut som gäller hot eller vite har överklagats, om besvärsmyndigheten inte bestämmer något annat. Bestämmelser om hot om avbrytande eller vite finns i övrigt i viteslagen (1113/1990).

Om ett föreläggande enligt 40 § har överklagats, ska beslutet om vite eller hot om att avbryta mättningsverksamheten sändas till besvärsmyndigheten för kännedom.

De ärenden som avses i denna paragraf ska handläggas skyndsamt.

42 §

Föreläggande om att flytta träd eller avlägsna hinder

Om träd har placerats så att en officiell mätare inte anser sig kunna förrätta en officiell mätning, kan den officiella mätaren bestämma att träden ska omplaceras eller att hindret som stör mätningen ska avlägsnas. Den officiella mätaren får vid behov ålägga parterna att utföra dessa åtgärder.

43 §

Mättningsnämndens föreläggande om avbrytande av en mätning

Mättningsnämnden får bestämma att en felaktig mätning ska avbrytas. Innan mätningen av-

bryts ska mätaren ges tillfälle att omedelbart korrigera felet. Mätningen får inte fortsätta förrän det, på det sätt som mättningsnämnden kräver, har konstaterats att felet har korrigerats.

44 §

Förbud som utfärdas av mättningsnämnden

Mättningsnämnden kan, på ett motiverat förslag av en officiell mätare, förbjuda utsläppandet av ett mätinstrument på marknaden eller användningen av instrumentet, om det inte uppfyller kraven i denna lag eller om de uppgifter som har samband med överensstämmelsen och som krävs enligt 16 § är i väsentlig grad bristfälliga eller vilseledande. Den som släpper ut instrumentet på marknaden och den som använder det ska ges möjlighet att avhjälpa bristerna inom utsatt tid och på ett sätt som anges av mättningsnämnden.

Förbudet ska upphävas utan dröjsmål om den brist eller det missförhållande som ligger till grund för beslutet har avhjälpits eller om förbudet av någon annan orsak inte längre behövs.

45 §

Straffbestämmelser

En part i en mätning som uppsåtligen

1) försummar den egenkontroll som föreskrivs i 17 och 18 §, eller

2) underlåter att lämna en anmälan om fabriksmätning enligt 34 §,

ska för brott mot lagen om mätning av virke dömas till böter.

För brott mot lagen om mätning av virke döms även den som släpper ut ett mätinstrument på marknaden eller använder det och som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett förbud som har utfärdats enligt 44 § 1 mom.

8 kap.

Ändringssökande och vissa förfaranden

46 §

Överklagande av en officiell mätares beslut

En part i en mätning som är missnöjd med den officiella mätarens beslut får överklaga beslutet genom besvär hos mättningsnämnden. På överklagandet tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte annat föreskrivs nedan.

Beslutet får överklagas inom 14 dagar från det att parten har fått del av beslutet.

Ett föreläggande om en officiell mätning som ingår i beslutet ska iakttas trots att beslutet har överklagats, om inte mättningsnämnden beslutar något annat.

47 §

Åtgärder innan handläggningen inleds

En officiell mätare ska lämna mättningsnämnden de dokument som gäller ändringssökande eller ett ärende som har överförs till nämnden och som han eller hon innehar.

När ett överklagande eller överföring av ett ärende har anhängiggjorts, ska mättningsnämndens ordförande utan dröjsmål sammankalla nämnden för att handlägga ärendet och underrätta parterna om att överklagande eller överföring har anhängiggjorts. Ordföranden ska i så god tid att parterna har möjlighet att delta i behandlingen informera dem om när behandlingen i sammanträde inleds. Besvärsskriften eller det beslut som gäller en överföring av ärendet med tillhörande handlingar ska sändas till parterna i god tid innan behandlingen i sammanträde inleds. Trots att någon av parterna är frånvarande får mättningsnämnden behandla ärendet.

Mättningsnämnden ska handlägga överklaganden och ärenden som överförs till nämnden skyndsamt.

48 §

Handläggning av ett ärende

Mättningsnämnden är beslutför i en sammansättning med de två permanenta medlemmarna och två av de alternerande expertmedlemmarna. Nämndens ordförande kallar två av de alternerande expertmedlemmarna med beaktande av den sakkunskap och oavhängighet som ärendet förutsätter. Om nämnden är oenig om hur ärendet ska avgöras, fattas beslut i saken genom omröstning enligt samma förfarande som i tvistemål vid en kollegial domstol.

För att utreda ärendet kan mättningsnämnden hålla en muntlig förhandling, där den kan höra parterna, vittnen och sakkunniga och ta emot annan utredning. Mättningsnämnden kan även förätta syn. Parterna i mätningen och den officiella mätaren har rätt att närvara vid en muntlig förhandling och en syneförrättning som ordnas av mättningsnämnden.

En muntlig förhandling enligt 2 mom. ska hållas om en part begär detta. En muntlig förhandling som en part begärt behöver dock inte hållas, om yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart avslås eller om en muntlig förhandling på grund av ärendets natur eller av annan orsak är uppenbart onödig. Om en part i en mätning begär en muntlig förhandling, ska parten meddela varför en sådan behövs och vilken utredning parten ämnar lägga fram vid förhandlingen.

Vad som i denna lag föreskrivs om behandlingen av besvär tillämpas också på behandlingen av överförda ärenden.

49 §

Offentlighet vid handläggningen

På offentligheten vid handläggningen i mättningsnämnden tillämpas lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007).

50 §

Mättningsnämndens protokoll och beslut

När mättningsnämnden handlägger ett ärende ska den utan dröjsmål upprätta ett protokoll som innehåller nämndens beslut och motiveringar.

Mättningsnämnden får avgöra ärendet även till nackdel för den part som har överklagat.

Protokollet ska utan dröjsmål delges parterna i enlighet med 59 § i förvaltningslagen.

Originalprotokollet arkiveras vid Skogsforskningsinstitutet.

51 §

Överklagande av mättningsnämndens beslut

Mättningsnämndens beslut får överklagas genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets mätningen har utförts. Förvaltningsdomstolens beslut med stöd av denna lag får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, om denna beviljar besvärstillstånd. På överklagandet tillämpas i övrigt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Mättningsnämnden kan bestämma att dess beslut ska iakttas trots att det har överklagats hos förvaltningsdomstolen, om besvärsmyndigheten inte bestämmer något annat.

9 kap.

Avgifter

52 §

Avgifter för förrättning och handläggning

För förrättning av officiella mätningar och inspektionsmätningar samt handläggning i mättningsnämnden enligt denna lag tas det ut en avgift med iakttagande av 6 § 2 och 3 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte något annat föreskrivs nedan.

De officiella mätarna och mättningsnämnden ska i sina beslut ange avgiftens storlek och informera om skyldigheten att betala avgiften.

Bestämmelser om storleken på de avgifter som avses i 1 mom. och betalningen av avgifterna samt de förfaranden som sammanhänger med avgifterna utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

53 §

Skyldigheten att betala en avgift för en inspektionsmätning

För en inspektionsmätning tas en avgift ut hos fabriksmätaren, när

1) inspektionsmätningen förrättas på mätplatsen på begäran av fabriksmätaren,

2) inspektionsmätningen förrättas på mätplatsen på initiativ av en officiell mätare innan fabriksmätning inleds på en ny mätplats efter att en anmälan enligt i 34 § har lämnats,

3) en officiell mätare förrättar en ny inspektionsmätning av skäl som beror på fabriksmätaren.

54 §

Fördelning av avgiften för en officiell mätning

Den officiella mätaren ska genom beslut fastställa hur avgiften för en officiell mätning ska delas mellan parterna i en mätning.

En av parterna ska ensam betala avgiften för en officiell mätning, om

1) parten har begärt en officiell mätning och avvikelsen mellan resultatet från grundmätningen och resultatet från den officiella mätningen är mindre än den största tillåtna avvikelsen för den mätmetod som användes vid grundmätningen,

2) avvikelsen mellan resultatet från den grundmätning som parten har utfört och resultatet från den officiella mätningen är större än den största tillåtna avvikelsen för den mätmetod som används vid grundmätningen,

3) den officiella mätningen har förrättats på grund av att parten i fråga inte deltar i mättningsförrättningen på överenskommet sätt,

4) parten har begärt en officiell mätning som visat sig vara obefogad.

Om parterna har kommit överens om hur avgiften för den officiella mätningen ska fördelas, ska betalningsskyldigheten fastställas i enlighet med denna överenskommelse.

55 §

Betalning av avgifter

Parterna i en mätning ska betala avgiften till staten inom 30 dagar från den dag då beslutet om avgiften blev slutgiltigt.

Om statens fordran inte betalas inom angiven tid, tas det på den förfallna fordringen ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) från förfallodagen till den dag då betalningen sker.

Avgiften jämte ränta är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivningen finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

10 kap.

Särskilda bestämmelser

56 §

Förbud mot att verka som företrädare

En officiell mätare eller en permanent medlem eller ersättare i mättningsnämnden får inte förrätta mätning av virke som företrädare för eller enligt överenskommelse med någon part.

57 §

Betalning av mättningsnämndens kostnader

Skogsforskningsinstitutet betalar arvoden, dagtraktamenten och ersättningar för rese- och logikostnader för mättningsnämndens medlemmar.

58 §

Tredje parts ostridiga rätt vid tvist

Även om meningsskiljaktigheter har uppstått om ett mätresultat, får en part i mätningen inte fördröja betalningen av en köpeskilling, lön, entreprenadsumma eller annan ersättning till en tredje part som har ostridig rätt till betalningen.

59 §

Handräckning

En officiell mätare som förrättar en inspektionsmätning har rätt att vid behov få handräckning av polisen.

60 §

Beräkning av tidsfrister

På beräkning av tidsfrister enligt denna lag tillämpas lagen om beräkning av laga tid (150/1930).

11 kap.

Ikraftträdande

61 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

62 §

Bestämmelse om upphävande

Genom denna lag upphävs virkesmätningsslagen (364/1991).

63 §

Författningar som fortsätter att gälla

Bestämmelsen i 2 § 4 mom. i jord- och skogsbruksministeriets förordning om mätning av volymen hos virke som upparbetas med avverkningssmaskin med hjälp av maskinens mätton (284/2006) fortsätter att gälla till och med den 31 december 2016 i fråga om mätton på de avverkningssmaskiner som avses där.

64 §

Övergångsbestämmelser

Ärenden som inletts när denna lag träder i kraft och som har väckts med stöd av virkesmätningsslagen ska handläggas och avgöras med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I fråga om mätning av virkessortiment som avses i 4 § 1 mom. och som används i energiproduktion ska bestämmelserna i denna lag tillämpas från och med den 1 januari 2014. På leveransavtal för energivirke som gäller när denna lag träder i kraft och på mätning av virke enligt sådana avtal tillämpas denna lag dock från och med den 1 juli 2014.

På utsläppandet på marknaden av mätinstrument, program och programuppdateringar som har tagits i bruk innan denna lag trädde i kraft ska 44 § i denna lag tillämpas från och med den 1 januari 2021.

En inspektionsmätningssavgift enligt 53 § 2 punkten i denna lag tas inte ut om fabriksmätaren har inlett sin verksamhet innan denna lag trädde i kraft och det för verksamheten då inte krävdes en anmälan om fabriksmätning enligt virkesmätningsslagen.

Den virkesmätningssdelegation som avses i den virkesmätningsslag som upphävs ska sköta de uppgifter som åligger den virkesmätningssdelegation som avses i 7 § i denna lag fram till dess att en delegation enligt denna lag har tillsatts. Delegationen kan ge sådana utlåtanden som avses i denna lag innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 28 maj 2013